Բ. ՏՂԻ—ԹԻՒ 371 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 16 ՄԱՅԻՍ 1900 29 ՄԱՅԻՍ 1900 (Նոր Տ.)

10 ՓԱՐԱ.

ՅԻՐ ԻՒ ՏՆՕՐԻՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՏԻՐԱԼԵՒԵՑԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Պաղք Ալի Չաւուշի, 20
Կ. ՊՕԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ.

ارمنیجه یومی سورهانتاك غزتهسی
اداره‌خانهسی
باب عالی جادهسی نومرو ۲۰

Direction du Journal Arménien
SOURHANTAG
20, Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻԻՐ
խմբագրության ուղղուած ամէն գրութիւն

ԲԱԺԱՆԵՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կամիկ դրչ. 75
6 » » » 40

ԳՆԱՀԱՏՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թղթատոչի նախէն վեր վճ.
12 ամիսը կամիկ դրչ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թղթատոչի նախէն վեր վճ.
12 ամիսը կամիկ ֆր. 22
6 » » » 11

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 դրչ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց
համար մասնաւոր պայմաններով

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ
ԻՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Առաւօտեան

ԱՐՇԱԼՈՑՍԻՆ

ԳԱՐՈՒՆԸ

Տարւոյն ամէնէն գեղագիծագ տեսարանն մէջ, ուր բուսական այլասրհը իր զարթնումը կը սուանայ երկար տաեն մեռելութեան նշանները կրելէ յետոյ, իւրաքանչիւր բոյսի ոստերը կը զարդարուին տաղաւթներու և ծաղիկներու վերազարթնումովը, հրապոյրներու ամէնէն գերերջանիկը և ամէնէն չնորհալին պարգեւելով մեր աչքին ու քիմքին։ Զարթնումը՝ յայտարարը մարդկային կեանքին, ծաղիկը՝ յոյսը յառաջիկային ուր պտուղը պիտի կազմուի, ոստը՝ հանգրուանը, և հանգիստը՝ այսօրուան գործունէութեան վաղը պատճառելիք յոգնութեան, կուգան միանալ մեր աչքին առջև, և պատկերացնել մեր կեանքին մէջ գոյութեան գաղափարը։

Կեանք ու գործ, այնքան նոյնիմաստ դարձան դարուս խիստ պահանջներուն հանդէպ, որ մարդ իր գիտակցութիւնը ստացած օրէն իսկ որչափ որ կեանքը և ուժը իր հետը ունի, ունի նաև յոյսը, այսինքն մըղիչ մտապատկերը որ թոյլ չի տար իրեն՝ աշխատելէ դադրելու, նաև էութիւը հանգստեան որ ծերութեան օրերու կը վերապահուի։

Ապրող մարդը՝ապագային մարդն է, և այն հեռապատկերին մէջ է որ կը տեսնէ իր երկրորդ ես փոխակերպուած, զարգացած։ Բայց միտքը՝ գործունէութեան ենթակայ և զարգանալու հակամէտ՝ նաև կը ցանկայ կատարելագոյն մտածութիւններն, որուն հասնելու համար մարդ կը տառապի, առանց դանգաւածու սակայն։

Ամէն գեղեց հաչիւներէ, ամէն ինկած գարձուածքներէ, գեղեցիկ ոյորաններէ վեր բան մը կայ, մարդու բարձրացումը և իմացական յառաջացումը, որ միջոցին ընարութեան սխալմէն է որ միայն կ'ազատուի։

Ամէնէն տգէտ, ամէնէն ապիկար արարածը ունի մտատիպար մը, որուն կը ցանկայ բոլոր իր միջոցներովը, որոնք չատ անգամ բարձր ու մաքուր չեն կրնար ըլլալ, զայն ընարող մտքին ստացած դաստիարակութեան և հակումներուն պատճառաւ։

Ուրեմն կեանքին մէջ յաղթելու խնդիրը դաստիարակութեան խընդիր մըն է, ուղղութեան խնդիր մըն է, զոր պիտի տայ մանուկին մարդերու ընկերութիւնը՝ իր միջոցներուն ներած սահմանին մէջ։

Դաստիարակութիւնը պիտի արթնցնէ մանուկին մէջ բարոյական մարդը, պիտի առաջնորդէ անոր քայլերուն, որոնք կը կթոտին մինչ մատաիպարի մը հասնելու ջանքին մէջ, և չատ անգամ կը խոտորին մաքուր և անբասիր ուղիէն, կողմնակի և աղտոտ ուղիներով հասնելու համար անոր։ Դաստիարակութիւնը՝ բարոյական զարթնումը՝ մանուկին գլխաւոր առաջնորդը պիտի ըլլայ, ապրելու համար բարոյական կեանքով մը, ուր երբեք պատուաբդիւնքը չընդունի։

Առանց այս հղօր ձգտումներուն՝ որ վերջացող դարուս մէջ երբեակ —ընտանեկան, դպրոցական և ընկերական — դաստիարակութեան խնդիրը եղած է, մարդ պիտի նմանէր թօշնած ծաղիկի մը, որ մայիսի առաւօտ մը կենսատից պարտէզի մը մէջ դանուէր։

Բացուած վարդերու, դալար մարդերու մէջ չորցած, խանձած, գունաթափ ծաղիկի մը, կամ կանանչ դաշտի մը մէջ խարի դէղի մը կը նմանի ժամանակին պահանջքին համաձայն՝ իր մարքին պարթնումին չհսկող մարդը, որ պաչարուած այսքան կենսատից նիւթերէ, կանանչէ ու ծաղկէ, ինք ղինքը պիտի տեսնէ չոր, վասն զի չէ մշակած իր միտքը։ Առանց զարգացումի, առանց տպաւորութեան խաւարի թօթափումին, ծաղիկը՝ յոյսը յառաջիկային ուր պտուղը պիտի կազմուի, խանձած պիտի իյնայ կոխոտուելու համար։ Ոստը՝ հանգրուանը, և հանգիստը՝ այսօրուան գործունէութեան վաղը պատճառելիք յոգնութեան, պիտի մնայ խանձած և անպտուղ, և առանց արդիւնքի մը, և հանդիսի մը դաղափարին, մարդ պիտի մոռնայ իր գիտակցութիւնը, անգունդէ անգունդ գլորելու, և ապատ ուղիներու մէջ մոլորած և չուարած՝ չուայտ ու զեղխ, ստորին և ինկած կեանքէ մը յետոյ գոյելու իր աչքերը աշխարհքին համար, ուր արդէն մեռած ապրած էր տգիտութեան մէջ և երբեք չէր բացած իր աչքերը, տեսնելու համար բարոյական բռնչոթիւն կեանքը՝ որ սահմանուած է մարդուն։ Վասն զի ղինքը դաստիարակող չէր եղած։

Վ.

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆՈՆԱԳԼԻԽՆԵՐԸ

Ամէնէն հզօրյոյզ երգէն՝ «Առաւօտ լուսոյ»էն վերջը կ'երգուին կանոնագլուխները՝ իրենց ձայներուն կարգով, որոնք եւս իրենց հոգեղմայլ եղանակներով կ'ազդեն հաւատացեալին սրտին, ու կը վերակենդանացնեն անոր մէջ հաւատքի ջերմ զգացումը։ Այս անդամ կը փափաքիմ երկու խօսք ընել այս կանոնագլուխներուն վրայ։ Աւելորդ է ըսել թէ՝ ինչպէս ամէն երգեցողութիւններ, նոյնպէս կանոնագլուխները ութ ձայներու վրայ չինուած են, և իրենց ուրոյն եղանակները ունին։ Սակայն ես զարմանօք տեսած եմ թէ Պոլսոյ (բացի մէկ-երկու բացառութենէ) և թէ գաւառներու մէջ, որ ասոնցմէ եբեք-չորսը բոլորովին այլափոխուած են, ու հիմնովին տարբեր կ'երգուին, կորնցուցած իրենց բնատուիկ եղանակները։ Ինչպէս, ԲՋ. կանոնագլուխը «Ի քեզ Տէր յուսացայ» փոխանակ բուն երկրորդ ձայն (Հիւսէյնի) երգուելու, ԳՋ. (Հիճազ) կ'երգուի։ Նոյնպէս ԶԿ. «Զաղօթս եղիցի քո Տէր»ը Աւազ կողմ (Սէգա) երգուելու տեղ, ութ ձայնէն գրեթէ դուրս՝ Բաստ եղանակով կ'երգուի։ Դարձեալ ԴՋ. «Օրհնեա անձն իմ զՏէր»ը Զորրորդ ձայն (Սֆահան) երգուելու տեղ Բաստ կ'երգուի։ Ու վերջապէս Դկ. «Սիրեցից զքեզ Տէր»ը՝ վերջ ձայնի (Իշշագ) տեղ, երրորդ ձայն կ'երգուի։ Կը տեսնենք ահա որ երեք կանոնագլուխները միեւնոյն եղանակով կ'երգուին, մինչդեռ իրենց առանձնայատուկ եղանակները պէտք էին ունենալ, ինչպէս ունէին ի հնումն։

Շատ սխալած չենք ըլլար, եթէ ասիկայ ալ վերագրենք կարգ մը նախնի երաժիշտներու, որոնք հաւանաբար ձանձրացած (*) միօրինակութենէն, խորհած են այս քմահաճ բարեփոխմամբ դէպի հետ քայլ մը առնել երաժշտական դարձին մէջ։ Արդէն ունիմ ղօրաւոր փաստ մը ասիկա ապացուցանող։ Բարեյիշատակ կարապետ գալֆայի օրով չարականապետական յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, անոր վեսին Միքայէլեան Յակոբիկ աղային տունը, ուր ներկայ էր նաև Պալաթի յարդելի դպրապետ Պաղտասարեան կապետ աղա Հոն խօսքի կարգին գալով Միքայէլեան էֆ. կ'ըսէ թէ՝ «Օրհնեա անձն իմ զՏէր» կանոնագլխի արդի եղանակը չինած է Մսխալճի ոխրագու... (*) Այսքանը կը բաւէ կարծեմ հաստատելու համար մեր ըսածները։ Ահա իմաստասէր Սաղմոսերու եղանակները իրենց անհնարին ու անկարդ խառնուրդէն պահու ու հարատարած վերացնելու համար, ամէն չանք չէ խնայած Պալաթու վահան քահանան, զոր ներկայացուցած եմ արդէն, և ուրախ եմ ըսելու որ յաջողած է այս կանոնագլուխները իրենց բուն ձայներով գրել, զորս մենք սկսած ենք երգել Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ մէջ։ Հետաքրքիրներու փափաքը կրնանք գոհացնել։

Ահա ճշմարիտ բարեչքումը. ընտրել պարզը, վսեմն ու հինը։ Պիտի միաղբուի՞մ արդեօք, եթէ առաջարկեմ որ փոքրիկ մասնախմբի մը չանքով Էյվէզ-ֆով տպուին ասոնք, ու դիւրամատչելի դինով մը ծախուելով, չահը բարեգործական նպատակի մը յատկացուի, և այս կերպով թէ՛ Պոլսոյ և թէ գաւառական եկեղեցիներուն մէջ ընդունուին ու երգուին։ Ու քայլ մը առնուած կ'ըլլայ եկեղեցական երգեցողութեանց կանոնաւորման մասին։

Պ—ի Մ. ԹԻՐԵՒՐԵԱՆ

ՀԱՄԱՁԱՅԱՐՀԱՑԻՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

Ս. ՔԱՂԱՔԱՆԳՆԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՅԱՏԱԿԱԳԻԾԸ

Անհերքելի իրողութիւն մըն է թէ Ֆրանսացիները գարուս ամէնէն վիճախարի, չահադրգռական ու հրապուրիչ ձեռնարկներէն մին է որ կ'իրականացնեն այս միջոցիս։ 1900ի համաշխարհային ցուցահանդէսը սարքելով։ Ձեռնարկութիւն մը, որուն յիշատակը կոչուած է անմոռանալի մնալու դարերու չրջանին մէջ, անբաղդատելի կերպով մեծ ըլլալուն համար։

Այս հոյակապ գործին տարածութիւնն է իբր 108 հէքդար, այսինքն այսինքն 1,080,000 մեդր քառակուսի, այնպէս որ պզտիկ քաղաքի մը յատկութիւններուն կը միացնէ հաղար և մէկ գիշերներուն հրապոյրը, հարուստ գոյներով ներկայացուած։ Շէնքերու զանազանութիւն, փողոցներու և ուղիներու կանոնաւորութիւն, հաղորդակցութեանց միջոցներու առատութիւն, ջուր, պարտէզ եւն., վերջապէս հոն ոչինչ կը պակսի մրցելու համար մայր քաղաքին հետ։

Անոր ընդհանուր յատակագիծը տարրալուծելու համար կարելի է ընել հետեւեալ բաժանումները.—

Շան զ'էլիզէի բաժինը, Ինվալիտի բաժինը, Սէնի երկու եզերքներուն բաժինը, Շան տը Մառսի բաժինը, և Թռօքատէռօի բաժինը։

Այս գլխաւոր բաժանումներէն զատ՝ որոնց ամրողջութիւնը մէկէ աւելի թաղեր կը գրաւէ, կայ նաև անջատ բաժանում մըն ալ, չատ հետաքրքրական, պատաը վէնսեանի մէջ, որ մասնաւորապէս յատկացուած է հաղորդակցութեան միջոցներու, հեծելանիւներու, ինչպէս նաև մարմնամարզի ու նմանօրինակ զանազան նիւթերու ցուցադրութեանց։

Շան զ'էլիզէի բաժինը գտնուելով միեւնոյն ժամանակ համանուն թաղին մէջ, Բարիզի կեդրոնը ու ազնուական դասակարգին բնակութեանց դրացի ըլլալու առաւելութիւնը կը վայելէ։ Ասոր համար է որ ցուցահանդէսին պաշտօնական մեծ դուռը այս բաժնին մէջ կը դտնուի, որ Բլաս տը լա Քոնքորտին վրայ կը նայի։

Այս հոյակապ դռնէն, զատ, ցուցահանդէսին սոյն բաժնին մէջ կը դտնուին Գեղարուեստից մեծ ու փոքր Պալատները, դրախտային պարտէզներով չրջապատուած, ու Ալեքսանդր Գ. անուանի կամուրջը։

Ինվալիտի բաժինն ալ որ համանուն չէնքին ասչէն գտնուած հրապարակը կը գրաւէ, կը բաղկանայ չէնքի երկու բաղուկներէ. որոնք մինչեւ Սէն գետը կ'երկարին, այս երկու բաղուկներուն մէջտեղ կանանչազարդ ուղի մը կայ, Էսբլանատ-ե-դ'Ինվալիտը, 25 մեդր լայնքով՝ որ Ալեքսանդր Գ. կամուրջին չնորհիւ միանալով Գեղարուեստից մեծ ու փոքր Պալատներուն մէջ եղած Նիքօլա Բ.ի ծառուղիին, կը կազմէ ցուցահանդէսին ամէնէն գեղեցիկ նըկարներէն մին։

Էսբլանատ-ե-դ'Ինվալիտի երկու կողմերը գտնուած սոյն չէնքերուն մէջ կան բնակութեան, կահաւորման, և առանին զանազան ճարտարարուեստից ցուցահանդէսները, թէ՛ Ֆրանսայի և թէ օտար աէրութեանց պատկանող։

Սէնի երկու եզերքներն իւեր գրաւնուած բաժինը, կարելի է ըսել, ցուցահանդէսին է՛ն հետաքրքրական ու էն զուարճալի մասերէն մին կը կազմէ։

Գետին աջ կողմը կը գտնուին Բարիզ քաղաքին տաղաւարը, պարտէզներու ու ծառերու մշակութեան ինչպէս նաև ջրակեաց անասուններու ու բոյսերու ևն. ցուցահանդէսը, ընկերային ու գիտական խնդրոց համաժողովներու Պալատը, Հին Բարիզը, ինչպէս նաև դիմացէ դիմաց գետին երկու եզերքները նպաւարկութեանց ցուցադրութիւնները։

Այս չէնքերուն ետին, և անոնց զուգահեռաբար կը գտնուին ուրիշ կարգ մը չէնքեր ալ, որոնք Ռիւ տը Բաւիի զուարթ փողոցին վրայ կը նային, և որոնք մասնաւորներու հաւատոյն կառուցուած զուարճութեանց վայրեր են։ Իսկ գետին ձախ կողմը երկու կարգի վրայ կը բարձրանան օտար պետութեանց տաղաւարները, ամէնքն ալ իրարմէ տարբեր ու մէկը միւսէն հետաքրքրական։ Այս երկու կարգերը իրարմէ բաժնուած են Ռիւ տէ Նասիօն անուն փողոցով մը, որ նախկին Ռէ ա'Օռսէյլն մէկ մասը կը կազմէ։ Ցուցահանդէսին այս բաժնին մէջ է նաև, ի մէջ այլոց, ծովու և ցամաքի բանակներուն ազդեցիկ երեւոյթով հոյակապ չէնքը։

Շան տը Մառսի բաժինը ցուցահանդէսին ամէնէն բազմաձան ու ամէնէն խճաղուած բաժինն է։ Երկու մասերէ կը բաղկանայ։ Մէյ մը միակուռը ահագին չէնք մը Ռ.ի ձեւով, որու երկու ոտքերը դէպի գետը կ'երկարին, և մէկ մըն ալ իրարմէ բոլորովին անջատ ու գետին եզերքն ի վեր սփռուած չատ մը իրարմէ առանձին պզտիկ չէնքերէ, որոնց կեդրոնը կը դանուի հանրածանօթ էյֆելեան աշտարակը։

Այս անձատ ու բազմաթիւ չէնքերը մի առ մի թուել ուրիշ առթի վերապահելով կը բաւականանամ միայն Ռ.ի ձեւով չէնքին պարունակութիւնը յայտնել։ Ասոր վերի կողմը, որուն մէկ մասն է նաև նախկին Կալըռի տէ Մաչինը, կը պարունակէ մեծ հանդիսարահ մը, ուր կատարուեցաւ Պ. Լուպէի նախագահութեամբ ցուցահանդէսին բացման հանդէսը։ այս սրահին մօտ են ելեկտրական պալատը ու Շաթօ տ'Օ։

Ռ.ին ալ ոտքը կը պարունակէ արուեստից, գիտութեանց ու գրականութեան, ինչպէս նաեւ դաստիարակութեան վերաբերեալ զանազան ճիւղերուն ցուցադրութիւնները, իսկ ձախ ոտքը՝ հողագործութեան, ուտելեաց, հանքաբանութեան, երկրաբանութեան մեքենագիտութեան, հանդերձեղինաց եւն. եւն. զանազան ճիւղերուն վերաբերող ցուցադրութիւնները։

Թղթատոչի բաժինը կը բաղկանայ համանուն պալատէն որ 1878ի ցուցահանդէսին վերջին մնացորդն է, և իր չուրջը պատող ու իրարմէ անջատ մեծ ու պզտիկ չէնքերէ, որոնց մէկ մասը կը պատկանի Ֆրանսայի հարկատու երկիրներու տաղաւարներուն, մէկ մասը մը օտար պետութեանց հարկատու երկիրներու տաղաւարներուն, և ընացած ուրիշ մաս մըն ալ անկախ պետութիւններու, ղօր օրինակ Չին, Ճաբոն եւն.։

Շան տը Մառս և Թռօքատէռօ իրարու կցուածքն Իէնայի կամուրջովը, որոնց ամրողջութիւնը ցուցահանդէսին երկրորդ մէկ նշանաւոր նկարը կը կազմէ։

Ըսինք թէ ցուցահանդէսը իր տարածութեանը վրայ չափերով կարելի է պզտիկ քաղաք մը նկատել։ Քաղաքները սակայն իրենց հաղորդակցութեան միջոցները ունին։ Ցուցահանդէսն ալ իր կարգին՝ իրը քաղաք՝ 4 գլխաւոր միջոցներ կը հայթայթէ հաղորդակցութեան, որոնցմէ մին է ելեկտրական երկաթուղին, միւսը չարժուն կամ լաս է ըսել սահուն բարձրանդակը, երրորդը անուաւոր թիկնաթոռները զոր մէյ մէկ մարդ կը քչէ, իսկ չորրորդն ոտով գործերը որոնք ընդհանրապէս չէնքերուն մէջ կը գտնուին ու սանդուղներու տեղ կը ծառայեն։ Ասոնցմէ զատ կան նաև մասնաւոր միջոցներ ալ, մանաւանդ Թրոքատէռօի բաժնին մէջ, որոնց վրայ մանրամասնօրէն պիտի գրեմ յառաջիկային։ Հիմա կ'ուզեմ ծանրանալ ցուցահանդէսին ընդհանուր յատակագծին վրայ։

Յայտնի է թէ ցուցահանդէսը իր վիթխարի տարածութեամբը ահագին տեղ գրաւելով, բնականաբար պիտի սպառնար ձգտիլ Բարիզու հաղորդակցութեան այն մասերուն, որոնք ուղղակի ցուցահանդէսիս չուրջը կը գըտնուին, զոր օրինակ, Ինվալիտի և Ալմայի կամուրջները, որոնք Սէնի երկու կողմը գտնուող ու միևնոյն չարունակութիւնը ունեցող երկու փողոցներ իրարու կը կցեն։ Այս երկու կամուրջները ցուցահանդէսին սահմանին մէջ գտնուելով, անցորդները՝ գետին մէկ եզերքէն միւսը անցնելու համար՝ պարտաւորած պիտի ըլլային ցուցահանդէսին մէջէն անցնելու։ Այս ու ասոր նման անպատեհութեանց առաջքը առնելու համար, չատ ճարպիկ ու խելացի միջոցներու դիմած է, այդ երկու կամուրջներն ու ասոնց չարունակութիւնը եղող փողոցները ցուցահանդէսին սահմանէն մեծ վարպետութեամբ մը դուրս թողլով։ Ահա թէ ինչպէս։ վերոյիշեալ փողոցներուն այս մասին վրայ, որ ցուցահանդէսին սահմանը կը կտրէ, մէյմէկ վիայակ կամուրջներ չինուած են։ Ցուցահանդէսէն դուրս գըտնուողները՝ իրենց ճամբան կը չարունակեն այդ կամուրջներուն տակէն անցնելով, իսկ ցուցահանդէսին մէջը եղողներն ալ խնդրոյ առարկայ փողոցներուն մէկ եզերքէն միւսը անցնելու համար ուրիշ բան չունին ընելու, բայց եթէ կամուրջին վրայէն անցնիլ։ Դաղափար մը որ միևնոյն ժամանակ ցուցահանդէսին հրապոյրը աւելցնելու ու անոր չարժում ու փոփոխութիւն տալու ծառայած է։

Նմանապէս, Սէնի վրայ գտնուած

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԲ

կ՚իջնայ Նախագահել կրօն. ժողովոյ, որ պիտի գումարուի ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս Արքեպ.ի և ի ներկայութեան Տ. Վահրամ և Տ. Գաբրիէլ Սրբազաններու և միւս քահանայ անդամներուն։ Ժողովոյ օրակարգին մէջ բաւական խնդիրներ պէտք է ըլլան կարգադրութեան համար։ Այդ կարգին մէջ ժողովը պիտի լսէ Շապին Գարահիսարի կրկ՚ամուսնութեան մասին Ս. Պատրիարք Հօր մատուցուած խնդրագիրը և խնդրոյն պարագաները պատմող հանրագիր մը, որուն տակ քահանայի մը ստորագրութիւնն ալ կայ։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎՈՅ դիր ատենապետ Տ. Վահրամ Սրբազան կիրակի օր, Նշան-Թաշ, Քաղ. Ժողովոյ ատենապետ Յարութիւն փաշայի բնակարանը երթալով տեսակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ։

ՏԻՎՐԻԿԻԻ Ս.Գրիգոր Լուսաւորչի որբանոցին մէջ, երկաթագործութեան և ատաղձագործութեան յատուկ արհեստական ճիւղեր հաստատելու համար, 80 ոսկոյ նախնական ծախք մը խնդրուած է Պատրիարքարանէն։ Նպաստից Յանձնաժողովը իր այսօրուան նիստին մէջ այս առաջարկն ալ նկատողութեան պիտի առնէ։

ՍՂԵՐԴԻ կարօտեալներուն համար ալ 120 ոսկիի նպաստ մը յատկացուած է, վերջին անգամ տեղի ունեցած բաշխման առթիւ։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ հրաւիրուած է իր սովորական նիստը գումարելու յառաջիկայ ուրբաթ օր։

ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ անուան տօնախմբութիւնը շնորհաւորելու համար Պատր. Փոխանորդ հայրը յառաջիկայ կիրակի Ցունաց Պատրիարքարանը պիտի երթայ։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս Սրբազանը Մեծ-Նոր գիւղ գացած էր, ուր անցուց Զատկական տօնը, և ապա Զէնկիլէր ու Քէրէմէթ երթալով, տեղական գործեր կարգադրելէ, ու պատարագելէ յետոյ այս օրերս վերադարձեր է։ Թղթակից մը Մեծ-Նոր գիւղէն մեզ կը գրէ թէ՝ առաջնորդը վարժարանին բարեկարգութեան և անոր հասոյթները աւելցնող շինութիւններու մասին շատ հոգ կը տանի, և Թաղ. Խորհուրդը որ կազմալուծեալ էր, քուէարկութեամբ վերակազմուեր է։

ՎԱՐԱԳԱՅ ՎԱՆՔԻ ՈՐԲԱՆՈՑԸ.—Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք թէ Եգիպտոսի մէջ կազմուած Որբախնամ մարմինը, որ ինչպէս նախապէս ծանուցուեցաւ Եգիպտաբնակ Վանեցիներու նախաձեռնութեամբ հիմնուած է հաստատութեանս աջակցելու նպատակաւ, բարեհաճած է վեց որբերու պաշտպանութիւնը եւս ստանձնել, որով իր պաշտպանելոց թիւը հասած է 8ի։ Յիշեալ որբերը ամէնէն աւելի անպաշտպաններէն արդէն ընտրուած ու հաստատութեանս մէջ ընդունուած ըլլալով, ընդհանուր աշակերտաց թիւը մինչ 100ի հասած է։

Հոգաբարձութիւն Վարագայ Վանուց

Ատենապետ	Ատենադպիր
Յ. ՊԼՈՒՋԵԱՆ	Ա. ԱՂՈՒԱՆԵԱՆ

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏՕՆԸ

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ ծանուցանել բարեպաշտ հասարակութեան թէ՝ յառաջիկայ հինգշաբթի (18 Մայիս) Տօն Համբարձման Տեառն մերոյ Յիսուսի Ք. խաչի և 68 րդ տարեդարձ հիմնարկութեան Ազգ. Հիւանդանոցիս, ըստ սովորութեան հաստատութեանս Ս. Փրկիչ մատրան մէջ Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի ՚ի հանգիստ հոգւոց Պէզճեան, Տատեան, Պալեան և այլոց բարերարաց և ի մխիթարութիւն ընդհանուր պատսպարելոց։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան

Ատենապետ	Վ. Ատենադպիր
Գ.Մ.ԱԼԵԱՆԱՔԵԱՆ	Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Տէր և Տիկին Կարապետ Թաթարեան, Տէր և Տիկին Դանիէլ Թաթարեան, Տէր և Տիկին Սարգիս Թաթարեան, Տէր և Տիկին Բարսեղ Բէշիշեան, Տէր և Տիկին Տիգրան Թավշանճեան, Տէր և Տիկին Յարութիւն Գույսէրեան, Այրի Տիկին Թաքէսեան, Բալամուտեան, Միխալեան, Թէբլէմէզեան, Փափազեան և Մէրտինեան ընտանիքները ցաւօք սրտի կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը՝

ՕՆՆԻԿ ԷՖ. ԹԱԹԱՐԵԱՆԻ

որ կնքեց իր մահկանացուն, երէկ 22 տարեկան հասակին մէջ։

Յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր, երեքշաբթի, ժամը 7ին (Ք. Թ.) Կէտիկ-Փաշայի Ս. Յովհաննէս Եկեղեցիին մէջ, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցելոյն մարմինը, և անտի պիտի ամփոփուի Պալըգլըի Ազգ. գերեզմանատունը։

Կէտիկ Փաշա, 16 Մայիս 1900

ԹԱՂԱՅԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ՊԷՇԻԿԹԱՇԷՆ կը գրեն.—«Պէշիկթաշի Մաքրուհեան Մանկապարտէզը մանկական հանդէս մը կազմակերպած էր կիրակի օրը, վարժարանին սրահին մէջ։ Ընդունելութիւնը կը կատարէին վարը բակին մէջ երկու տղաներ, իրենց առջև ունենալով պնակ մը, ուր հանդիսականները մէյմէկ կամաւոր նուէր կը ձգէին, իսկ անկից անդին մէկը չկար որ առաջնորդէր զիրենք դէպի հանդիսասրահը, ուր ամէն մարդ ստիպուած էր գլխուն ճարը նայիլ, գտնելու համար տեղ մը... ուր դիտէ զատս իր։ Մանուկներուն խաղերը, պարերը, երգերը ու տրամախօսութիւնները կ'երեւայ թէ բաւական յաջող ու սիրուն անցան, որչափ կրցանք հասկնալ այն ժխորին ու խառնիճաղանճութեան մէջ, որ կը տիրէր հոն։ Անուրանալի է ջանքը Տնօրէն էֆ.ին և հանդէսին հսկող պաշտօնական ու անպաշտօն մէկ քանի կըրթասէր երիտասարդներու, որոնք հավար կտոր եղան հանդէսին բարեկարգութեան ու ներկաներուն հանգստութեան համար... մանուկներուն յատուկ բարձրաւանդակին վրայ ցուցադրելով իրենց գեղուղէշ հասակը, գունագեղ փողկապներուն պէսպիսութիւնը և Բօ-դը-Սիւէտ ձեռնոցները։

Փափաքելի էր որ մեր հասարակութիւնը այսպիսի պարագաներու մէջ քիչ մը աւելի լրջութիւն պահել գիտնար։ ...

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

28 Մայիս 1900

Ֆրանսական 3% գոցուեցաւ	101.92
Ռէժի	313
Գօնսօլի	23.30
Երկաթուղի	119.50
Պանք Օթթօման	571.
Թրանսվալ	82.50

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(Այս առտուան)

ՊԱՇՏՕՆ.—Այտըն գաւառի կառավարիչ անուանեցաւ Թէքքէ կառավարիչ Ահմէտ Սապիթ փաշա։ Բալու գաւառակի (Տիարպէքիր) գայմագամի օգնական՝ քաղաքային վարժարանէն շըրջանաւարտ Արմենակ էֆ.։

Պետական Խորհրդոյ քաղաքային ճիւղին Ա. կարգի օգնական անուանեցաւ Բ. կարգի օգնական Տանիշ պէյ։

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Սանիյէի աստիճան տրուեցաւ առողջապահական վարչութեան հաշուակալութեան դիւանի առնօրէն Ահմէտ Նուրի պէյի։ Սալիսէի աստիճան՝ արտաքին գործոց թղթակցութեանց դիւանի քարտուղար Միտհաթ Րէպի էֆ.ի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Բ. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սպարապետութեան պետոյից ճիւղին դեր-տնօրէններէն Գնդ. Րիֆաթ պէյի։ Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ Երուսաղէմի Ղպտիներու մաթրան Թիմոթէոս էֆ.ի։ Դ. կարգի Օսմանիյէ՝ Երուսաղէմի Յոյն Պատրիարքարանի թարգման և գաւառին Խասքէի ժողովին անդամ արքիմանտրիտ Տ. Ղալիքարիոսի։ Դ. կարգի Օսմանիյէ՝ առողջապահական տեսչութեան փոխանորդէն հաշուակալութեան պաշտօնեաներէն Եալկի Տիմիթրիատիս էֆ.ի։ Դ. կարգի Օսմանիյէ Չէթինեէի Օսմ. դեսպանատան թարգման Անթուան Բարսեղ էֆ.ի։

ԻԶՄԻՏԻ Արսլանպէկ գիւղի բնակիչներէն Թորոսեան Միհրան, Տ. Յովհաննէսեան Նազարէթ, և Գէորգեան Մինաս քհնյ. ձեռնադրուելով և Տ. Բարսեղ, Տ. Աթանաս և Տ. Մկրտիչ կոչուելով, ժողովրդահամարի տեսչութիւնը պէտք եղած սրբագրութիւնը ըրած է, պահելով անոնց նախկին անունը։

—o—

ՔՕԹՕՀԻԹՕ ՃԱՊՈՆ ԻՇԽԱՆԸ.— Կիրակի առտու, ինչպէս գրած էինք, Ճափոնի կայսեր եղբօրորդի Քօթօհիթօ իշխանը իր հետեւորդներով Տօլմա-Պահչէ իջաւ, ուր այցելեց Կայս. Պալատը։ Յետոյ շոգեմակոյկով Պէյլէրպէյ և Թարապիա այցելեց։ Նոյն օրը կէս օրէն ետքը Վոսփորէ իջնելով, իշխանը Սարայ Պրունի առջեւ ցամաք ելլելով Կայս. Թիկնապահ և իրեն միհմանդար կարգուած Ահմէտ Ալի փաշայի ապարանքը այցելեց, ուր թէյով մեծարուեցաւ։ Իշխանը իր սքանչացումը յայտնեց Ահմէտ Ալի փաշայի գծած պատկերներուն համար։ Իրիկուն իշխանը Բերա-Բալաս դարձաւ։

—Կիրակի իրիկուն անգլիական դեսպանն ու դեսպանուհին փայլուն հացկերոյթ մը տուին ի պատիւ Քօթօհիթօ իշխանին։ Լէտի Օ'Քոննըր իր աջ կողմը ունէր Բարժը Քօթօհիթօ իշխանը և ձախ կողմը Իմփէրիալ Չիլիանը։ Ներկայ էին նաև դեր-գնդապետ Օչիմա, Ճափոնի կայսեր պալատան արարողապետ Պ. Մաթցուի, իշխանին հիւրամեծարները՝ Ահմէտ Ալի փաշա և Գնդ. Րիզա պէյ, դեսպանատան խորհրդական Պ. տը Պընսըն, անգլիական զինուորական կցորդին տիկինը են.։

—Երէկ առտու իշխանը, ընկերակցութեամբ իր հետեւորդներուն և հիւրամեծարներուն, կղզիները կողմը պըտոյտ մը կատարեց։ Անգլ. դեսպանը իշխանին տրամադրութեան տակ դրած է իր շոգենաւը։ Քօթօհիթօ իշխանը այսօր պաշտօնապէս վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը պիտի ունենայ։

—Քօթօհիթօ իշխանը վաղը Վիեննա պիտի ուղեւորի։ Իշխանին հետեւորդներն են Ճափոնի կայսեր Բ. սենեկապետ և մասնաւոր խորհրդական Իվաքուրա իշխանը, իշխանին թիկնապահ դեր-գնդապետ Օչիմա, արարողապետ Պ. Մաթցուի, և կցորդ Պ. Հիրաթա։

— Հռոմի Հելլենական դեսպանատունը ծանուցած է իր կառավարութեան թէ՝ Քօթօհիթօ իշխանը Աթէնք ալ պիտի այցելէ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատուներու զինուորական կցորդները գնդապետ Բոնսըմպի և հազարապետ Մորկան պիտի այցելեն Մանասթըր, Օխրիտա, Պէրաթ, Եանեա, Շգոտրա, Միթրովիցա, Սքիւպ և Սերէզ։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ նորընտիր դեսպան Պ. Միյաթովիչ Արտաքին Գործոց նախարարին յանձնեց իր յանձնարարագիրը վեհ. Սուլթանին մատուցանելուն առթիւ արտասանելիք մէկ ճառին պատճէնը։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլ. տորմիղը, որ կը բաղկանայ 22 մեծ և փոքր մարտանաւերէ և 6 Թորփիլանաւերէ Քորֆու հասեր է, ուրկէ Սարտենիա պիտի երթայ, յառաջիկայ ամսոյ մէջ ալ անկէ Սելանիկ երթալու համար։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութեան նոր պաշտօնատան բացումը պիտի կատարուի վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին օրը։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ Նատէժտա Թորփիլաձողը, որ Օտեսա կը գտնուէր, մեկնեը է անկէ Սեւ Ծովու ռուսական գլխաւոր նաւահանգիստները այցելելու համար։

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ թերթ մը կ'ըսէ թէ՝ նախարար Պ. Քալլէյ՚ընդունեց է Պոսնայէ եկող իսլամ պատուիրակութիւնը։

ՏՈՒԲԻՈՐ ԿՐՈՍ.—Գոհութեամբ կը լըսենք թէ՝ վեհ. Սուլթանը ուզելով Անատօլու երկաթուղւոյ ընկերութեան տնօրէն Տօքթ. Կրոսի մասին ունեցած գնահատութեան մէկ նոր ապացոյցը տալ, բարեհաճած է անոր շնորհել Ա. կարգի Մէճիտիէ պատուանշանը։ Տօքթ. Կրոս քանի մը ամիս առաջ արքունի ընդունած էր Երկրագործութեան շքադրամը ի վարձատրութիւն երկրին մատուցած կարեւոր ծառայութիւններուն։ Տօքթ. Կրոս իր մասնագիտական կարողութեամբը և խորին հմտութեամբը մեծ բարիքներ մատուցած է Օսմ. երկրին։ Իր դժուարին պաշտօնը մեծ ձեռնհասութեամբ կը վարէ։ Կը շնորհաւորենք զինքը կայս. այս նոր գնահատութեան համար։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ.— Անցեալ շաբթու Աթէնքի մէջ զրոյց տարածուեցաւ թէ Տէլոսի մաքրանոցին մէջ ժանտախտի դէպք մը պատահած է։ Ասոր վրայ քաղաքը խուճապի մատնուեցաւ։ Սակայն խ՚դիրը քննուելով հաստատուեցաւ որ Իզմիրէ եկող Քոսֆոր շոգենաւուն նաւաստիներէն մէկը անկումի մը հետեւանօք սրունքներուն միջեւ, հակափորին տակը այտուցք մը ունեցած էր։

— Բոմբ-Սաիտի մէջ շաբաթ օրը ժանտախտի 1 դէպք, կիրակի օրը՝ 1 նոր դէպք եւ պատահեր են։

—Ճիտտէի մէջ կիրակի օրը 3 նոր դէպք և մէկ մահ։

—Առողջապահական Խորհուրդը երէկ առտու կանոնի գումարում մը ունեցաւ Իզմիրի մէջ պատահած կասկածելի դէպքի մը վրայ խորհրդակցելու համար։

ԻՒՆԻՕՆ Ապահովագրական ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակալ Սիմոն էֆ. Բայսէրլեան, որ Յունաստանի մէջ գործակալութիւն մը հաստատելու համար Աթէնք գացած էր, շաբաթ օրը մայրաքաղաքս դարձաւ։

ԻԶՄԻՐԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ.— Եուսա անուն Հրեան, որ ի բըսկզբան ժանտախտէ բռնուած կարծուած էր, որ ըստ օրէ կ'ապաքինի։ «Խեղճ մարդը զարմացած չորս կողմը կը դիտէ մտածելով որ զինքը խնամող բժիշկները ի՞նչ կ'ակնկալեն իրմէ, որ այսքան խնամք կը տանին և լաւ կը կերակրեն զինքը՝ կ'ըսէ նամակագիր մը։

—Քլազոմէնի մաքրանոցին մէջ գտնուող Հոտէյտա շոգենաւը, որու մէջ 600 Իսլամ ուխտաւորներ կային, և որոնցմէ 240ը Իզմիր պիտի ելլային, օրինական քառանթինան կրելէ ետքը Պոլիս գալու համար ճամբայ ելլելու պատրաստուած պահուն, Իզմիր ելլող ուխտաւորներէն Քասապացի Հաճի Նուրի անուն 35 տարեկան անձ մը մեռեր է։ Առողջապահական իշխանութիւնները քննութենէ մը հաստատեր են որ յիշեալը սրտի հիւանդութենէ մը յանկարծամահ եղած էր։

ԲԱՐԻԶԷՆ հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ Լոնտոնի Փրանսական դեսպանատան քարտուղար Պ. Բէլըդէէ Կ. Պոլսոյ դեսպանատան քարտուղար կարգուած է։ Իսկ արդի քարտուղար Պ. Վինեօն ալ Վատիկանի Փրանսական դեսպանատան կցորդ կարգուած է։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Բեդերսպուրկի Քութուսօֆ սեղանաւորական հաստատութիւնը իր վճարումները դադրեցուցեր է 6 միլիոն ռուբլի պարտքով։

—Բամպակի Ամերիկացի շահագէտ մը սնանկացած ըլլալով, Նիւ. Եորքի հրապարակին վրայ բամպակի գինը մեծ անկում մը կրած է։

Պ. ՊՈՏԷՆ.—Բերայի ծանօթ գրավաճառ Պ. Պոտէն Գ. կարգի Առիւծ և Արեւ պատուանշանը ստացած է պարսկական կառավարութենէն։

ԳԱՀԻՐԷԷՆ կը հեռագրեն թէ Խտիվ Ապպաս Հիլմի փաշա յունիս 2ին Աղեքսանդրիայէ Թրիեստ պիտի երթայ, և մէկ քանի օր Եւրոպա մնալէ ետքը Լոնտոն պիտի երթայ։

ԿԱՅՍ. առաջ թիկնապահ և Սելամլըքի պաշտօնեայ Միւշիր Թահիր փաշա առջի օրը մեռաւ։

ՄԱՀՍՈՒՍԻ Վարչութիւնը 11 հազար ոսկիի շոգենաւ մը գնած է Անգլիայէ, և որ Կղզիներու երթեւեկութեանց պիտի գործածուի։

ՎԱՆԻ Շատախ գաւառակին մէջ կառավարական պաշտօնատուն մը պիտի շինուի։

ԾԱՆՐ ԱՐԿԱԾ.—22 հոգի խեղդուած.— Սելանիկի Կէվկէլի գեղէն 30 անձեր Վարտար գետը անցած պահուն նաւակը կործանելով մէջը գտնուողները ամէնքն ալ գետը թափեր են։ Արկածեալներէն 8ը ազատուեր, իսկ 22ը խեղդուեր են։ 7 Իսլամներու և Քրիստոնեաներու դիակները գտնուեր են։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.—Երէկ ժամը 10ին ատենները Սուլդ-Չէշմէի մէջ 45 տարեկան Թօփհանէի հարիւրապետ մը յանկարծամահ եղաւ։

ԱԽԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Բոսնայի պաշտօնաթերթը կ'ըսէ թէ՝ 5 Պուլկար աւազակներու դէմ ղրկուած հետեւակազօրաց ջոկատ մը աւազակներուն հանդիպեր է քարանձաւի մը մէջ։ Աւազակները չուզելով անձնատուր ըլլալ, կրակ ըրեր են զօրաց վրայ, որոնք մէկ քանի հարուածներ փոխանակելէ ետքը զանոնք ձերբակալեր են։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԹԱՒՊՕՇ (Թրանսվալ-Օրանժի սահմանագլուխ) 27 մայիս—Պօէրները թողուցին Վալ գետին վրայ իրենց դիրքերը։ Նախագահ Քրիւկէր և Պօէր հրամանատարները կը խորհրդակցին կռիւը շարունակելուն կամ հաշտութիւն կընքելուն վրայ։ Հիմակուհիմայ թշնամին դիրք բռնած է Մէյէրթօնի գաւառին մէջ, Եոհաննէսպուրկի հարաւակողմը։

—Զօր. Ֆրէնչ անցաւ Վալ գետը։ Պօէրները դիրք կը գրաւեն Քլիբրիվէրսլերկի վրայ։ Բոլոր փախստականները միաձայնութեամբ կը յայտարարեն թէ հանքերը պիտի կործանուին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բրեդորիայէ կը հեռագրեն թէ նախագահ Քրիւկէր հարցուցեր է Պօէրներուն թէ՝ կ'ուզե՞ն հաշտութիւն կնքել։ Զօր. Տէվէդ պիտի կատարէ եղեր բանակցութիւնները։

—Թրանսվալի կառավարութիւնը արտաքսեց բոլոր Անգլիացիները։

—Զօր. Ֆրէնչ օդը հանել տուաւ մէկ քանի կամուրջներ։

ՄԱՋԸՐՈՒ (Պասութոլէնտ).— Գաղթային հեծելազօրքերու չորս գումարտակներ գերի բռնեցին 150 Պօէրներ և գրաւեցին 10 սայլ ցորեն։

ՆԻՒԲԵԱՍԼ.— Այս օրերս կատաղի ճակատամարտ մը կը սպասուի Լէնկսնէքի մօտ, Պօէրներուն և Զօր. Պըլլըրի զօրքերուն միջեւ։ Պօէրները մեծ գործունէութիւն ցոյց կուտան, և օգնական զօրք ստացած են։ Իրենց գիծը կերկարի Վրիհէյտէ Լէնկնէք։ Կը հաւաստուի թէ բազմաթիւ Թրանսվալցի Պօէրներ իրենց ագարակները կը դառնան։

ՊԱՐՊԼԻ-ՈՒԷՍՏ.— Պօէրները նորէն գրաւեցին Քաւբումանը։

—◆—

ՎԻԵՆՆԱ.— Այսօր տեղի ունեցած թաղապետական ընտրութիւններուն մէջ հակահրէականները յաղթանակ տարին, և իրենցմէ 5ը ընտրուեցան։

ԲԱՐԻԶ.—Մէկ քանի ցոյցեր եղան Բէռ-Լաշէզի գերեզմանատան մէջ, առանց ո և է միջադէպի։

—Պ. Տէլքասէ այսօր մեծ հացկերոյթ մը տուաւ Արուեստահանդէսին օտար քոմիսէրներուն։

—Կրթական նախարար Պ. Լէյկ այսօր պիտի բանայ Վիքթոր Տիւրիւյի յիշատակին Վինէօվ Սէն Ժորժի մէջ կանգնուած արձանը։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 մայիս.—Թայմզ թանճէրէ թղթակցութիւն մը կը հրատարակէ, որ կ'ըսէ թէ Մարոքեան ցեղերը Թաֆիլէթի մօտ կը համախմբուին, ետ մղելու համար Փրանսական ո և է յառաջխաղացութիւն։

—Լորտ Ռոպէրդս կը հեռագրէ թէ Վալ գետը անցնելով, չէ թողած որ ածխահանքերը կործանուին։ Զօրս Անգլիացիներ վիրաւորուեր են։

—Պօէրները Եոհաննէսպուրկ կը քաշուին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ղշ.	25 06
Երէկուան բարձր գինը	»	25 07 $\frac{1}{8}$
» վար »	»	25 05
Րումէլի Երկաթուղի		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	119.
Երէկուան բարձր գինը		119 12 $\frac{1}{8}$
» վար »	»	118.75
Թրամվէյ բաժնեթուղթ	Լ.Օ.	6 65
» փոխառու	Ֆր.	2 10
» Գարաթղթ	»	479.—
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Լ. Օ.	4 47$\frac{1}{2}$
Բրիօրիթէ Թիւրք		481 75
Թրանսվալ		81 25
Դրամներու ընթացքը		
Մէճիտիյէ արծաթ	Ղրշ.	108.09
Մեթալիք	»	97.10
Անգլիական ոսկի	»	110.01
Ֆրանսական ոսկի	»	87.10
Քրիմից	»	51 07
Ռուսի թղթադրամ	»	8.61
Լոնտոն 3 ամիս		108 35
Բարիզ » »		23 11

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Խորագիրս կարդալով գիտեմ, ազնիւ ընթերցող, մաքէդ շատ մը տարօրինակ բաներ պիտի անցնին։ Զոր օրինակ, երկու տարիէ ի վեր վախճանած մէկ քանի հարուստ Հայերու Բարեգործական հաստատութիւններու կտակած կարեւոր գումարներու «անկնկալ» հրատարակութիւնը, կամ Մաքրիգիւղի վարժարանին պետաճէին Ուսումն. Խորհրդոյ ծրագրին համաձայնեցուիլը։ Տարօրինակ պիտի գըտնես նաև կիրակնօրեայ դասախօսութեանց միջոցին... քնացողները, կամ մեր անձնուէր ուսուցիչներուն նիւթական վիճակին բարւոքումը են.։

Այդ տարօրինակութիւնները իրական սխալ երեսյթ մը ունին, մինչդեռ իմ պատմելիքներս զուարթ։

Աշխարհի ամէնէն տարօրինակ երկիրը Ամերիկա է, ուր կը պատրաստուին համեղ «բիֆ-թեք»ներ։ Ծօշակէ հետեւալը զոր վերջերս Նոր Աշխարհի լրագիրներէն մէկը կը պատմէր.

«Քանատայի կառավարութիւնը հաւկիթին մաքսը աւելցուցած ըլլալով, ասիկայ մեծ ագարակատէր Ամերիկացիի մը գործին չի գար. որովհետեւ մըսդըը Ծօնի շահուն կը վնասէր։ Ուստի միջոց մը խորհեցաւ իր Քանատայի հետ ունեցած հաւկիթի առեւտուրը ապահովցնելու համար։ Այս նպատակին ծառայելու գաղափարով, ճիշդ սահմանագլուխին վրայ հող մը կը գնէ, որուն մէկ մասը Մ. Նահանգներուն, իսկ միւս մասը Քանատայի մէջ կը գտնուէր։ Այդ հողին վրայ ընդարձակ շէնք մը շինելով, ունեցած ամբողջ հաւերը հոն կը բերէ։ Արդ, գարին աժան ըլլալով իր երկրին մէջ, հաւերը շէնքին այն մասին մէջ կը կերակրէ որ Մ. Նահանգներու հողին վրայ կը գտնուի, իսկ յետոյ «քըշ, քըշ» ընելով հաւերը կ'երթան ածել շէնքին միւս մասին մէջ, որ Քանատայի հողին վըրայ կը գտնուի. Մաքսային պաշտօնեաները, բնականաբար, չեն կրնար հաւերուն «ձէֆին» դպչիլ. ազատ են անոնք ուզած տեղերնին ածել։»

Սա Եանքիները, ո՜րչափ տարօրինակ են։

Անգլիացիներն ալ, տարօրինակօ...

Թեւմը իրենց Ամերիկացի եղբայրներէն շատ վար չեն մնար։ Աղջէն հագուստի մասին Անգլիացիին ճաշակը տարօրինակ է։ Ընդհանրապէս ան կը սիրէ գունաւոր կերպասներ խոշոր քառակուսի գծերով որոնց վրայ կարելի է սոլոյասակի քարերով «տամա» խաղալ։

Սրայի մէջ (Պելժիա) մէկ քանի տարի առաջ, կ'ըսէ լրագիր մը, ձիարշաւ մը տեղի կ'ունենար, ուր ներկայ կը գտնուէր նաեւ Պելժիոյ Թագաւորը, Լէոբոլտ Բ. իրեն յատկացեալ ամփիոնին մէջ նստած։

Անգլիացի այր ու կին մը, թեթեւ մամ պատահմամբ հոնկէ անցած պահուն, կինը նշմարելով թագաւորը, հետաքրքրութեամբ ամուսնոյն կը հարնէ.

—Միրելիս կարծեմ Պելժիոյ Թագաւորն է ատիկայ։

Ամուսինը, վստահ ըլլալու համար ,կը կենայ, ու գրպանէն Պելժիոյ դրամներէն հատ մը կը հանէ, որուն վրայ թագաւորին դէմքին պատկերը կայ։ Մէկ քանի անգամներ մէյ մը դրամին վրայ. մէյ մըն ալ թագաւորին երեսը նայելէ վերջ, կնոջը դառնալով վստահ շեշտով մը կ'ըսէ.

—Ոչ, այս՛ սիրելիս, նոյն ինքն է։

Ու ճամբանին կը շարունակեն։

Թագաւորը, որ զիրենք կը դիտէր, Անգլիացիին վճռական պատասխանը լսելով կը խնդայ քթին տակէն։

Սա պաղարիւն Անգլիացիներ՜ը։

Մ. ԲՕԼ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին և Բերայի ու Պոլսոյ մասնաճիւղերը հինգշաբթի օրը, Համբարձման տօնին առթիւ, գոց պիտի ըլլան։

ՔՐԵՏԻ ԼԻՕՆԷ

Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մասնաճիւղերը, հինգշաբթի օրը, Համբարձման տօնին առթիւ, գոց պիտի ըլլան։

ՕՍՄ·ՀԱՆՐ·ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԱԶԴ

Արեւելեան երկաթուղեաց պարտաթուղթերուն 182րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 17/30 մայիս 1900, ճիշդ կէս օրին, Հանր. Պարտուց կեդրոնատեղիին մէջ, մասնակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային և հրապարակաւ։

8/12 մայիս 1900 ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
4—4

* * *

Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութեան Թողուած հասոյթներու ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ՛ 1316 Զիլգատէ 20— 1315 մարտ 20ի Կայս. Իրատէին համաձայն փոխուած են գանձային դրոշմաթուղթերու գոյները։ Նոր տեսակ դրոշմաթղթերը, որոնք այսօրուընէ (26 ապրիլ /9 մայիս 1900) սկսեալ կ. Պոլսոյ մէջ շրջաբերութեան պիտի դրուին, հետեւեալ գոյները ունին.—Լրագրի և ծանուցումներու եւն. յատկացուած 2 փարանոց դրոշմաթուղթին գոյնն է աղիւսագոյն. 10 փր.նոց համեմատական և 10 փր.նոց ու 2 ղչ.նոց որոշուած դրոշմաթուղթերու գոյնը՛ կարմիր. 20 փր.նոց, 2, 3, 4, 5, 7½ և 10 ղչ. համեմատական, և 20 փր.նոց ու 3 ղչ.նոց որոշուած դրոշմաթուղթերուն գոյնը՛ կանանչ. 1, 12½, 15, 17½, 20, 22½ 25, 27½, 30, 32½, 35, 37½, 40, 42½, 45, 47½ և 50 ղրշ.նոց համեմատական, և 1 ղրշ.նոց որոշուած դրոշմաթուղթերուն գոյնը՛ մանիշակագոյն. 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95 և 100 ղրշ.նոց համեմատական, և 10 ղրշ.նոց որոշուած դրոշմաթուղթերու գոյնը՛ դեղին. 150, 200, 250, 300, 350, 400, 450 և 500 ղրշ.նոց համեմատական դրոշմաթուղթերու գոյնը՛ թխագոյն.

Մանուցման թուականէն մինչեւ մէկ ամիս 1307 տարւոյ մէջ շրջաբերութեան հանուած և այժմ գործածուած դրոշմաթուղթերը կրնան գործածուիլ. Սակայն այս պայմանաժամին աւարտելէն ետքը այն բոլոր պաշտօնաթուղթերը, պայմանագրութիւնները եւն. եւն., որոնք վերոյիշեալ դրոշմաթուղթերը չեն կրեր, չդրոշմուած պիտի համարուին և օրէնքին սահմանած տուգանքին պիտի ենթարկուին։

Ծանուցման թուականէն սկսեալ երեք ամսուան պայմանաժամ մը եւս տրուած է, որու միջոցին հին դրոշմաթուղթերէն ունեցողները պէտք է զանոնք Պալըքհանէի դրոշմաթուղթի մասնաւոր վարչութեան ներկայացնելով փոխեն նոր ելած դրոշմաթուղթերուն հետ, փոխարէնը նոյն արժէքով դրոշմաթուղթ առնալով. Մինչեւ այդ պայմանաժամին աւարտիլը չփոխանակուած հին դրոշմաթուղթերը ո և է արժէք չպիտի ունենան, և այդպէս պիտի համարուին յառաջիկայ օգոստոս 26/9ին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ապրիլ 26/9 Մայիս 1900 30—16

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՈՒՍՈՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՈՅ

Ըստ վարդապետութեան Հայ. առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ

ՅՕՐԻՆԵՑ

ՍԱՀԱԿ Ա. ԽԱՆՃԵԱՆ

Ի պէտս Ազգ. Նախակրթական վարժարանաց

Վաւերացմամբ Ազգ. Կրօն. Ժողովոյ

Զօրօրդ տպագրութիւն

Քրիստոնէական հաւատոյ ուսման և բարոյական կրթութեան յատկացեալ սոյն դասագիրքն այս անգամ յօրինողին կողմանէ խնամով սրբագրուած և Պերպէրեան տպարանէն չորրորդ անգամ մաքուր տպագրութեամբ հրատարակուած ըլլալով, կը ծախուի հեղինակին և ամէն գրավաճառաց քով. խիստ գիւրամատչելի գնով. Գին 2 ղչ.։

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆԵՐ

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԻ ՄԷՋ

Մաքրիգիւղ, Սթամպօլ ճամբէսի, թիւ 59 և 61 տուները երկու կողմը պարտէզով, գեղատեսիլ և գիմացը ղաշտերով, վարձու են թէ՛ տարեկան և թէ միայն ամառուան համար, որը որ ուզուի։ Դիմել Մաքրիգիւղ կօֆաի պարտէզին դէմ Աւետիս էֆ.ի, և կամ Զարդարեան գրատուն, Չաքմաքճըլար եօքուշու թիւ 50։ 1—6

ԲԱԶԷ

Մահմուտ փաշա, Ապուտ էֆ. խան, թ. 5-6

Հայ փանաւառունք պատրաստ եւ չարփու վրայ հանդերձից

Տեառք,

[illegible]

Մեծ կը փափաքիք ճաշակաւոր, աժան և զուտ ֆրանսական և անգլիական կերպասներէ հագուստ ունենալ, պէտք է ջանաք, եթէ ուրիշ տեղ գիմէք։ Հիմայ—դերման ասկեզծ վաճառատանց ապրանքները, դուք ալ գիտէք թէ Աւստրօ—գերման գործարանաց ստորին արտադրութիւններն են. իսկ տեղական խանութպաններն՝ իրենք ալ չգիտեն թէ ի՞նչ կը ծախեն, որովհետեւ հրապարակէն կը գնեն շատ խառն սուղ գներով. . . .

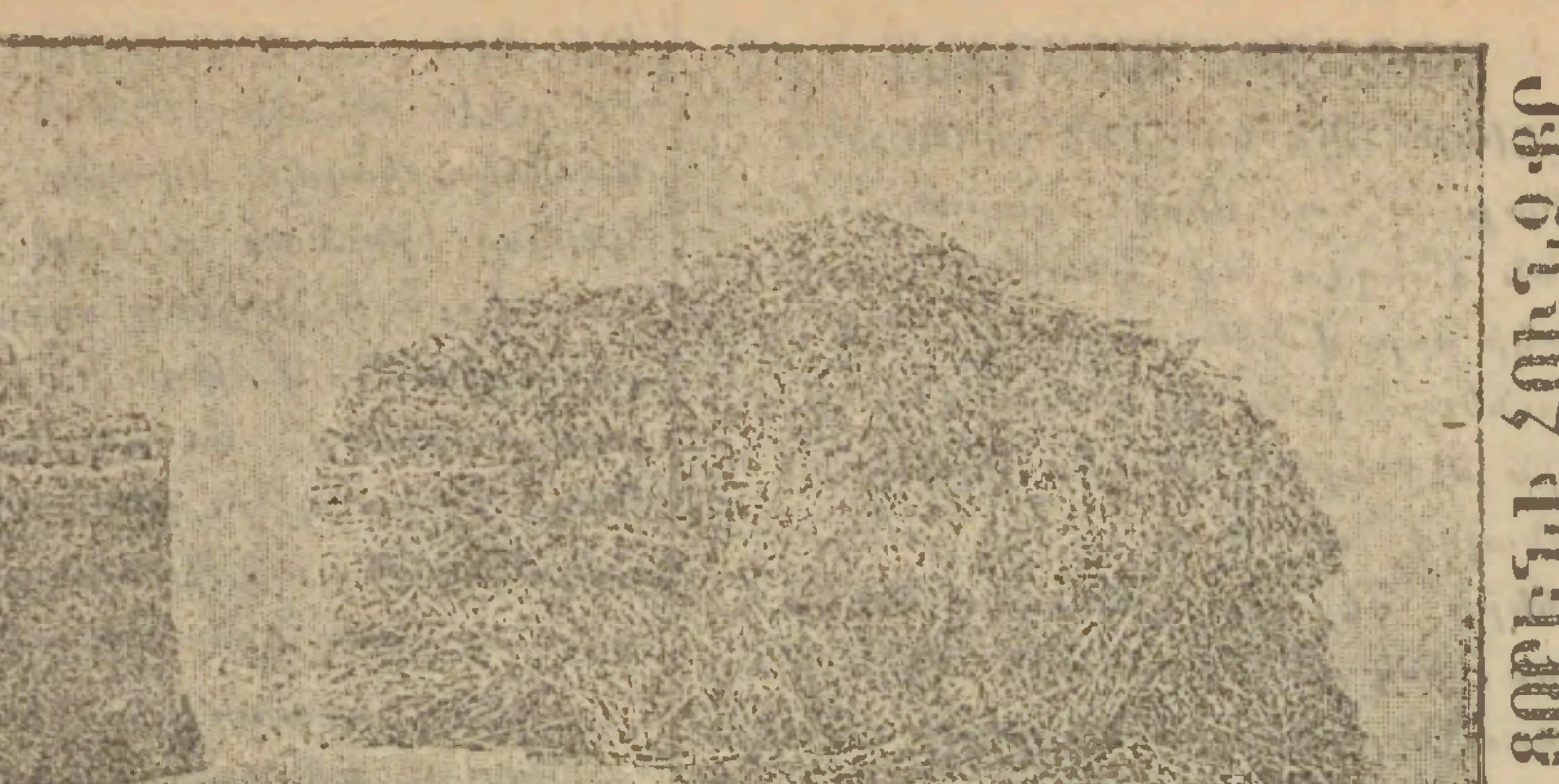
Համեցէք այցելել մեր վաճառատունները, և գնահատել մեր առաւելութիւնները։

Ահա մեր գներն,

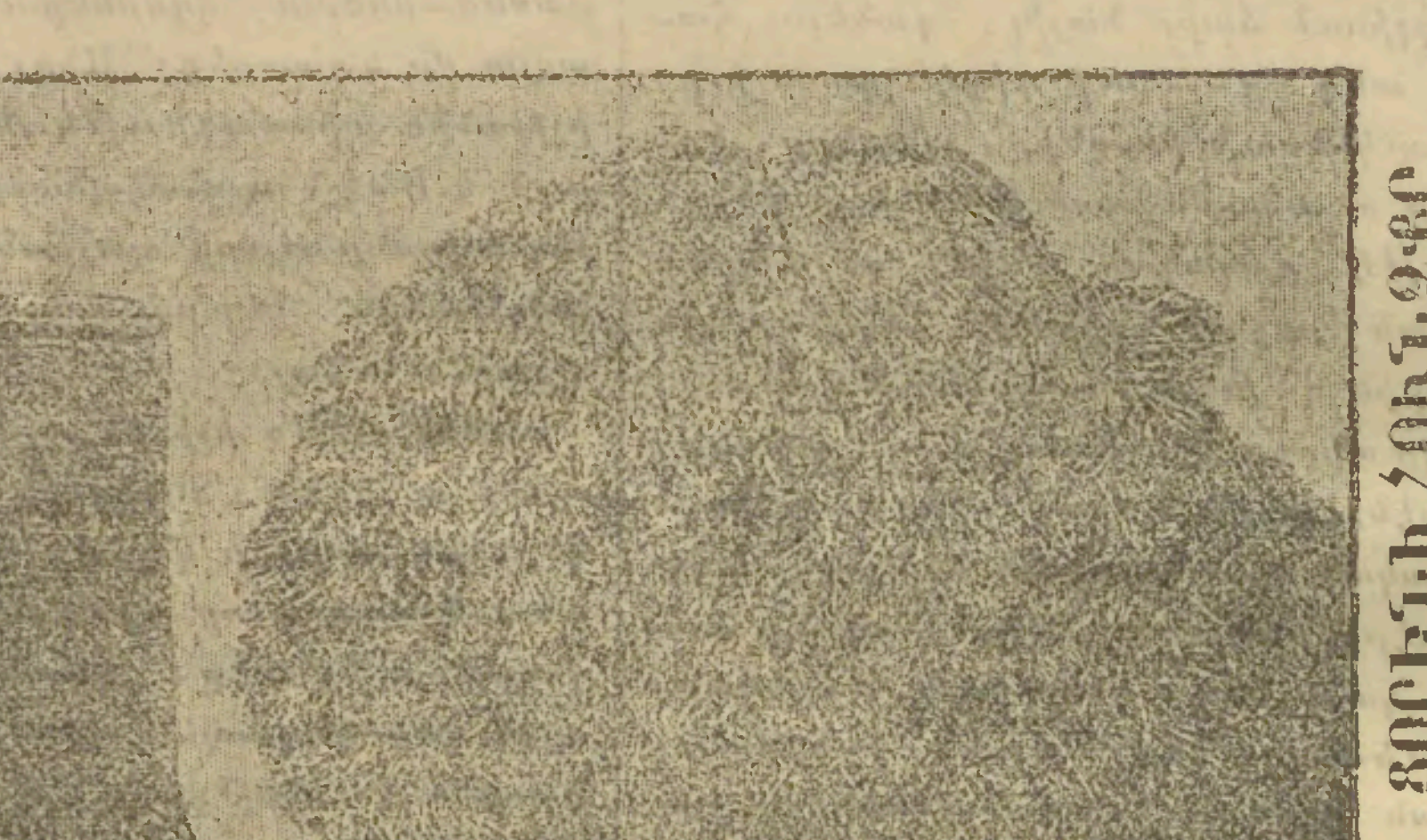
Փօսթիւմ	100էն 240	ղրշ.
Ըրտէնկօթ միլէ	160— 240	»
Փարտըսիւ	120—170	»
Փանթալօն	30— 80	»
Տղու հագուստ	25— 60	»

Սակարկութիւն չկայ՛—Նորոգութիւն ձրի։

ԹԻՒԸ 2 ՂՐՈՒՇ

ՑՈՐԵՆԻ ՀՈՒՆՁՔԸ

ՑՈՐԵՆԻ ՀՈՒՆՁՔԸ

Միեւնոյն տարածութեամբ երկու արտերէ կենդանական և արհեստական աղբերով առնուած ցորենի հունձքի տարբերութիւնը, վերոգրեալ պատկերներուն մէջ բացայայտօրէն կը տեսնուի։ Արհեստական աղբերը՝ ինչպէս ցորենի վրայ, նոյն ազդեցութիւնը ունին նաեւ ամէն տեսակ մշակութեանց, ծառերու, ծաղիկներու և բանջարեղէններու վրայ, և կը քառապատկեն անոնց բերքը։ Սոյն արհեստական աղբերը, ինչպէս նաև ծաղկանց և բանջարեղինաց ընտիր հունտեր կը ծախուին, Պահչէ Գաբու ՊԻՆ ՊԻՐ ՉԻՇԻՏ վաճառատունը։ 10—3

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. արդիւնաբերութեան այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են. և բոլոր բնանիւթները, գերձակները ու կօշկակարները յոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

Բերա, Շիշլի ճամբայ, Կալաթա—Սէրայի դիմաց։
Կալաթա, Սինկէր խան, Թիւնէլին եառեւ, և Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
Պոլիս, Սուլթան—Համամ թիւ 2, և Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի սթասիոնին դիմաց թիւ 13։

Կեղծիքնե զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ԱՄԷՆՈՒՆ ՕԳՏԱԿԱՐ

Ամէն ոք կրնայ իր կեանքը ապահովագրել կամ զաւակներուն օժիտ կամ դրամագլուխ հայթայթել չարաթական վճարումներով, սկսեալ 2 դահեկանէ, և այս ամէնն առանց բժշկական քննութեան։

ԱՅՍ ՏԵՍԱԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԱԴՐՈՂՆ Է

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻԿՏՈՐԻԱ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱՒ 1853ին

Դրամագլուխ և պահեստք 239,189,580.—Ապահովագր. դրամագլ. 870,644,476

Վիէննէ—ըլէ—.—Միմիայն մէկ տարի չարաթական մէկ Փր. վճարելով մարդ կրնայ կ'ապահովագրուի, ընդունելու համար՝

1º. 10,000 Փր. եթէ մահ պատահի. 2º. 15,000Փր.ի հասոյթ մը, եթէ խեղութիւն պատահի. 3º. 200 օր, 5 Փր. ամենօրեայ հատուցում մը, ի դէպ առժամանակեայ խեղութեան ծովու կամ երկաթուղւոյ, Թրամուէյի և Թիւնէլի արկածներու հետեւանքով։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

Ցակոբեան Խան Թիւ 71 Ղալաթիա.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ցակոբեան Խան Թիւ 12, 13 Պոլիս.

Դրամատուն Օսմանեան Կայս. Պանքան։

Կը փնտռուին գործակատար—պաշտօնեաներ։ 52—6

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձներու.—Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Հաճօբուլօ խան, Նորաշէն վերնայարկի անկիւնը։

Թ Ի Ւ 33

Այս վաճառատան տէրն և հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, շատ տարիներ այս արհեստով զբաղած, ուրիշներու հետ ընկերութեամբ հագուստի քանի մը վաճառանոցներ կազմակերպած, իւր փորձառութեան և ուղղամտութեան շնորհիւ, յաճախորդաց վստահութիւնն ու համակրութիւնն գրաւած ըլլալով, այս ձեռնարկով ալ յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ։

Առաջին կարգի վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է վաճառանոցին մէջ.— ի վաճառ հանուած բոլոր հագուստներն, «Բօղաղջըլը» Նօր կէրոսած, վերջին նորաձեւութեան անթերի նմոյշներ են, խարդախ կերպասներ երբէք չեն գործածուիր. իսկ գիներու մասին մրցման գաղափար մը այն ատեն կարելի է ունենալ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ մարդ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւն.

—Մեր ամռան հագուստը Հաճի Շահին վաճառանոցէն առնենք։

—Բայց այդ վաճառանոցը խանին մէջտեղն, երկար սանդուղով կ'ելլուի. ո՞վ պիտի հոգնի մինչեւ հոն։

—Կ'ելլանք, հոգ չէ, վաճառանոցին տէրը իր արհեստին մէջ շատ կարող ու փորձառու մէկն է. մեր ճաշակին համեմատ չէ+ և նորաձեւ հագուստներ ամէն տեղէ աւելի հոն պիտի գտնենք. եթէ ուզենք յատկապէս ձեւել կուտամք. գիներն այնքան աժան են որ կարծես թէ գործէ քաշուելու մտքով, ունեցած ապրանքները ձեռքէ հանելու կ'աշխատի. 140 ղչ.ի բալթօներ հոն տեղ 96 ղչ.ի կը ծախուին։

—Ի՞նչպէս կը շահի ուրեմն

—Կը շահի որովհետեւ— Ա. Ընկեծ չունի որ չահածը բաժնէ. Բ. Անձը նակառ ծախքն այնքան չափաւոր է որ ապրանքին գինը բարձրացնելու չի հարկադրուիր. Գ. Զինքը ճանչցող և իրեն համակրող շատ յաճախորդ ունի, ամէն մէկէն քիչ քիչ կը շահի բայց գումարն մեծ կ'ըլլայ։ -Դ. Բախտաւորաբար ուրիշներու, վաճառատան վարձքն և ծախքն խիստ աննշան են. - Ե. Բիշով գոհ սրտով կ'ըսէ «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին»։

Վաճառատունը կիրակի օրերը բաց է — Վերջին գին — Մէկ թիւը 2 ղչ.— Նորոգութեան աշխատութիւնները ձրի։

ՆԵՎԱԶԻԼԻՆԸ

կատարելապէս կը բուժէ ՀԱՐԲՈՒԽԸ և ամէն տեսակ ԻՋՈՒԱԾՔՆԵՐԸ։ Այս ազդու դեղը հակառակ իր անմիջական ազդեցութեան բնաւ վնասակար հետեւանք չունի։ Տղաք ալ շատ դիւրաւ կրնան գործածել զայն։ Խոնաւ օդերու ատեն մարդս ՆԵՎԱԶԻԼԻՆԸ գործածելով բնաւ հարբուխ չըլլար։

ՆԵՎԱԶԻԼԻՆԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ

եղանակն է այդ դեղը պարունակող սրուակը վարի կողմէն սղմել և դուրս ժայթքած հիւթը քթին մօտեցնելով վեր քաշել, օրը 5էն 10 անգամ կրկնելու է այս։

ԳԻՆՆ Է 1 ՖՐԱՆՔ

Ընդհ. Մթերանոց Ֆարմասի Սանթըրալ Պէրք Բլաժ (Ֆրանսա)։ Կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու բոլոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

26—3

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (171)

Ժ. ՄԱԹԷՅ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐ

«Հարցաքննեցէք մանկաբարձուհիին տունն ընդունուած վերջին թոշակաւորուհին, որ գաղտնաբար արու զաւակ մը ծնաւ հոն։»

—Արու զաւա՞կ, կրկնեց Ֆէրնանտ, որուն սիրտն երկրորդ անգամ դադրեցաւ բաբախելէ։

—Այս ծանօթութեան վրայ կրնայ աւելցուիլ, շարունակեց Շամպէզի, կըշռելով իւր խօսքերն և ընելիք ազդեցութիւնը հաշուելով։

«Մնաւծ տղեկ մը գտնուեցաւ Ժիւսթին Պոնփօայի պարտէզին մէջ։ Այս ալ հարցուցէք անոր վերջին թոշակաւորուհիին թէ ի՛նչ ըրաւ իւր ծնած զաւակը։ Հարցուցէք անոր թէ ո՛վ շահ ունէր Ժիւսթին Պոնփօան անհետացընելու գործին մէջ։ Օրէօրդ Կառէլէն փնտռեցէք, ան միայն կրնայ տեղեկութիւն տալ, բացատրել ձեզի այդ գաղտնիքը։»

Ֆէրնանտի բարոյական կորովը պէտք էր որպէս զի չինար չանթահար, բայց այս երկու սուտ ամբաստանութեանց սոսկումին առջեւ գայթոյթը վրայ ելաւ։

—Պարո՛ն, գոչեց հեւալով և կոտրուկ ձայնով, դուք թշուառական մ'էք վասն զի քաջ գիտէք թէ ես գործած չեմ այդ ոճիրները, ոչ ալ գիտեմ այդ օրիորդ Կառնիէին ո՛վ ըլլալը։

—Ոճիրներուն համար ապացոյցներ չունիմ ձեզի դէմ, արդարութեան գործն է փնտռել ոճրագործները. Բայց պատմութիւնն ու ծննդաբերութիւնն ապացուցուելէ ետեւ, մնացեալին ալ բացատրութիւնը կուտաք ինչպէս որ կ'ուզէք կամ գիտէք։

Ֆէրնանտ ձեռքերն սկսաւ գալարել յուսահատօրէն։

—Լաւ կենալու համար, նորէն կ'ըսեմ, երկու հարիւր յիսուն հազար ֆրանք միայն կը խնդրեմ, որպէս զի համեստ և պարկեշտ կեանքով ապրիմ։

—Բայց ես չունիմ այդ ստակը. կաղկեց դժբաղդ կինը։

—Ձեզի կ'կրնայ գտնել։ Ապա թէ ոչ, ձեր պարոն ամուսինը կամ պարոն հայրն, իրենց անվեան պատիւը փրկելու են և մանաւանդ որ Ռիշմոն դերձակուհիին եղեռնագատ ատեանն երևելը չի սեռելու համար, երկուքն ալ զատ զատ այդ ստակը կուտան ինծի։

Ֆէրնանտ ուժաբեկ՝ չորս կողմը կը նայէր խոլառ աչքերով։

Շամպէզի վախցաւ որ խելքին կուգար։

Աւելի զօրնել՝ նոյն վայրկենին՝ անօգուտ էր, վասնզի խորհրդածելու, որոշում մ'ընելու. պատասխանելու կարողութիւն չունէր։

Այսչափը բաւական կը համարէր առաջին տեսակցութեան մը համար։

Հարուածն ըրեր էր իւր ազդեցութիւնը։

Թող տալու էր որ սարսափն ընէր մնացածը։

—Կը տեսնեմ, տիկին, թէ դուք միտքերնիդ ամփոփելու պէտք ունիք, որպէս զի առաջարկութիւնս կատարելու միջոցը գտնէք, յարեց ակնածաւոր ձայնով մը։ Ձեզ կը թողում մինչեւ ժամն երեք կէս օրէն ետեւ։ Առաւօտեան ժամ այցաքարտս և հասցէս։

Այցաքարտը վառարանին վրայ դրաւ Ֆէրնանտի մօտը։

—Պիտի սպասեմ ձեր պատասխանին, մինչեւ ժամն երեք։

Եթէ անցնի այս պայմանաժամը... ուրիշ տեղ պիտի դիմեմ։ Ուստի կը մեկնիմ՝ յարգական ողջոյնս մատուցանելով ձեզ։

Եւ մեկնեցաւ Շամպէզի։

Ֆէրնանտ ոչ շարժում մ'ըրաւ, ոչ ալ խօսք մ'արտասանեց։

83

ՆԱԽԱՄԱՐՏԷՆ ԵՏԵՒ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ ՇԱՄՊԷԶԻ

—Գիտեմ հիմայ ինչ որ կ'ուզէի գիտնալ, ըսաւ Շամպէզի ինքնիրեն՝ երբ տը Ռիշմոն դերձակուհիին օթեանէն դուրս ելնելով կառքը նստաւ իւր Տէ-Տէօ-Բօն փողոցի բնակարանը վերադառնալու համար։ Աղջիկը չի գիտեր մօրը գործած ոճիրը. ապա թէ ոչ, երբ ես Ժիւսթինի պարտէզէն գտնուած տղեկի մը դիակին խօսքն ըրի, իւր շփոթութեան միջոցին բերնէն քանի մ'արդարացուցիչ խօսքեր կը փախչէին։

Արդարև, հակառակ ձեռք առնուած զգուշութիւններուն և գաղտնապահութեան պատուէրներուն, ճշմարտութիւնը վերջապէս երևան ելեր էր, և առաւօտեան թերթ մը նոյն օրը կը պատմէր թէ փոքրիկ դիակ մ'ալ գտնուեր էր։

Այս էր պատճառը, որ Շամպէզի որոշեր էր անմիջապէս կատարել այն ձեռնարկը զոր փորձեց Ֆէրնանտի մօտ։

Լուրը կարդալուն պէս հասկըցեր էր աղքատաց գանձանակին մէջէն գտած յատակագիծին վրայ նշանակուած «Ժ. կէտ» խաչը, որուն շնորհիւ գտեր էր մանկաբարձուհիին սենեակներն, ինչպէս նաև այն տունը՛ որ իրեն յայտներ էր թէ Ֆէրնանտ կոմսուհիին և պարոն ու տիկին տը Ռիշմոնի և Դանիէլ տը Բէօրի անունները։

Հիմայ գիտէր ամէն բան։

—Աւելի լաւ է ինծի համար, կ'ըսէր Շամպէզի ինքնիրեն, որ մայր ու աղջիկ մեղսակից չեն։ Հետեւապէս վախ չունիմ որ երկուքը միարանին և զիրար պաշտպանեն ինծի դէմ։

(Շարունակելի)